MAASEUDUN TULEVAISUUS
Verkko: maaseuduntulevaisuus.fi
Facebook: facebook.fi/maaseuduntulevaisuus
Twitter: @maastul

PÄÄKIRJOITUS

Eläinten hyvinvointi on yhteinen asia

Jo vuosia on ollut tapana esittää loppusyksystä videomateriaalia, jonka tarkoituksena on kertoa, kuinka huonosti suomalaisilla maatiloilla ja tuotantolaitoksissa kohdellaan tuotantoeläimiä. Yleisradion televisiokanavalla esitetyt videot on kuvattu salaa Oikeutta eläimille -järjestön toimesta.

Tällä viikolla tuotantoeläinten kohtelusta esitettiin salaa kuvattuja videoita sekä neljältä teurastamolta että kahdeksalta maatilalta.

Maanantaina MOT-ohjelmassa näytettiin videomateriaalia teurastamoilta. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran yksikönjohtajan Eeva-Riitta Wirran mukaan eläinten käsittely videoilla oli epäasiallista ja eläinsuojelulain vastaista. Wirran mukaan näyttää selvältä, ettei teurastamon hyvinvointivalvonta ole toiminut. (MT 28.10.)

> Ketju on niin vahva kuin sen heikon lenkki.

Pieksämäkeläinen maidontuottaja Ulla Taavitsainen järkyttyi eläinten kohtelusta. Hän toteaa tässä lehdessä olevassa haastattelussa, että asiassa ei ole mitään puolusteltavaa. Rakkaudella hoidetut eläimet ansaitsevat hänen mukaansa arvoisensa lopun. Taavitsainen muistuttaa kuitenkin, että videomateriaalin tuottanut Oikeutta eläimille -järjestö pyrkii lopettamaan kotieläintuotannon.

Videot vaikuttivat myös kauppaan. S-ryhmän valikoimajohtajan Ilkka Alarodun mukaan ketju on päättänyt ottaa käyttöönsä oikeuden tehdä tarkastuksia toimittajiensa alihankkijoille. Myös Hesburger odottaa tavarantoimittajalta selvitystä teurastamon toiminnasta (Turun Sanomat 29.10.).

On hyvä, että kauppa ja muut ruokaa myyvät yritykset haluavat tietää, miten ja millaisissa olosuhteissa niiden myymät tuotteet valmistetaan. Tämä periaate pitää ulottaa myös myynnissä oleviin tuontielintarvikkeisiin. Kuluttajien on oikeus tietää, mitä heille myydään. Kuluttajien on tiedostettava, että tuotteen hinta koostuu aina jostakin.

Eläinten huonoon kohteluun pitää puuttua välittömästi. Teurastamoiden ongelmat ovat olleet Oikeutta eläimille -järjestön tiedossa jo kaksi vuotta, koska materiaalia kerättiin kahden vuoden ajan. Vasta videoiden julkistamisen jälkeen yhdistys teki teurastamoista rikosilmoituksen. Onko järjestön oma julkisuus tärkeämpää kuin eläinten hyvinvointi?

Keskiviikkona A-studiossa esitettiin videomateriaalia kotieläintiloilta. Niissä näkyi muun muassa porsaiden kastrointia ja sähköpiiskan käyttöä.

Eläinsuojeluasiamies Sari Salmisen mukaan julkaistuilla videolla tilannekuvat ovat lyhyitä ja kokonaisuus eläinten kohtelusta tiloilla jää arvoitukseksi. Hänen mielestään ei voi vetää yhtäläisyysmerkkiä, että tuotantoeläimiä käsitellään näin. (Iltalehti.fi 29.10.)

On aivan selvää, että väärinkäytöksiä ei saa sallia. Eri asia on, jos tarkoitus on mustamaalata suomalaista kotieläintuotanto ja leimata tuottajat ja koko tuotantoketju piittaamattomiksi eläinten hyvinvoinnista. Tuntien materiaalista saa leikkaamalla halutun lopputuloksen, joka ei välttämättä vastaa todellisuutta.

Nyt esitetyt epäkohdat pitää tutkia, ja jos väärinkäytöksiä tai laiminlyöntejä löytyy, pitää ne korjata pikaisesti.

Pari vuotta sitten esitettyjen salakuvien perusteella tiloille tehtyjen tarkastusten yhteydessä ei löydetty elinsuojelulain rikkomuksia. Samoin on käynyt myös aikaisemmin vastaavissa tapauksissa.

Tälläkin kertaa on perusteltua, että viranomaiset selvittävät, mitä todella on tapahtunut ja tapahtuu. Salakuvaajien kannalta todellisuudella ei kuitenkaan ole merkitystä, ja kampanjointi suomalaisten kotieläintuotantoa vastaan todennäköisesti jatkuu.

Vaikka tuotantoeläinten kohtelu on Suomessa maailman huippuluokkaa, löytyy aina parannettavaa. Kyse on koko ketjun läpinäkyvyydestä ja yhteisestä vastuusta. Sanonta, jonka mukaan ketju on niin vahva kuin sen heikoin lenkki, pitää tässäkin yhteydessä paikkansa.

Epäkohtiin puuttuminen on koko ruokaketjun yhteinen asia, ja avointa keskustelua tuotantoeläinten hyvinvoinnista tarvitaan. Epäkohdat pitää korjata, mutta hyvästä työstä pitää myös palkita.

VIERAILIJA

Euro ja Suomi

Julkinen mielikuva on, ettei Suomen eurojäsenyyden vaatimuksia ymmärretty, kun yhteisvaluuttaan päätettiin liittyä lähes kaksi vuosikymmentä sitten. Tosiasia kuitenkin on, että Suomessa jäsenyyden vaikutuksia pohdittiin harvinaisen monipuolisesti ennen päätöksentekoa.

Eri asia on, kuinka hyvin vaatimukset sisäistettiin.

Yhteisvaluuttaan liittyminen merkitsi omasta rahapolitiikasta luopumista. Ohjauskorko päätetään Frankfurtissa, eikä devalvaatiota voi enää käyttää. Merkittävä osa taloudellisesta päätäntävallasta annettiin pois.

Toisaalta eurossa oleminen on taannut matalan korkotason ja valuuttojen vaihtamisesta aiheutuvien riskien vähenemisen. Asia on ollut erityisen merkittävä maamme pk-yrityksille, joille euroalueen kaupankäynti helpottui huomattavasti.

Pohjoismaista Ruotsi ja Tanska jäivät ulkopuolelle. Vähemmälle huomiolle on jäänyt, että Tanska on sitonut kruununsa arvon euroon ja Ruotsin johto esitti euroon liittymistä, mutta asia kaatui kansanäänestyksessä.

Ruotsin johtopäätös ulosjäännistä oli, että Ruotsin pitää noudattaa ulkopuolella EMU-kriteerejä vielä tiukemmin kuin sisäpuolella. Sen mukaiseen politiikkaan Ruotsi on hallituksesta riippumatta sitoutunut.

Suomessa työmarkkina-järjestöt sisällyttivät johtopäätöksensä niin sanottuun EMU-sopimukseen vuonna 1997. Sen mukaan työehtosopimusten yleissitovuus voi jatkua, mutta liikkuvia palkanosia tarvitaan.

Niihin kuuluivat tulospalkkiot, voittopalkkiot ja henkilöstörahastojen käyttö. Valitettavan vähän liikettä tähän suuntaan on tapahtunut.

Kustannussopeutuksen toteuttamiseksi sovittiin niin kutsutuista EMU-puskureista. Niihin kuuluivat työttömyysvakuutusmaksujen ja työeläkerahastojen puskurointi.

Puskurien suuruudesta käytiin kamppailua, ja jälkeenpäin voidaan sanoa, että puskurien suuruus – noin seitsemän miljardia markkaa – jäi turhan pieneksi.

> Periaate on tuttu jo Raamatusta: lihavina vuosina viljaa laitetaan syrjään, jotta huonoinakin on jotain, mistä ottaa.

Käytännössä puskuri toimii niin, että niin työttömyysvakuutusmaksuja kuin työeläkemaksuja kerätään hyvinä aikoina hieman enemmän, jotta maksuja voisi huonoina aikoina alentaa.

Periaate on tuttu jo Raamatusta: lihavina vuosina viljaa laitetaan syrjään, jotta huonoinakin on jotain, mistä ottaa.

Työttömyysvakuutusmaksujen kohdalla puskuri on ollut toiminnassa. Sen sijaan työeläkemaksujen kohdalla puskureiden käyttämisestä ei ole ollut yksimielisyyttä.

SAK esitti kuukausi sitten työeläkemaksujen alentamista 0,4 prosenttiyksiköllä sekä työntekijöiltä että työnantajilta.

Ehdotuksen henki on juuri vuoden 1997 sopimuksen mukainen. Työeläkemaksut olisivat vuosina 2017–2018 nykyistä alemmat, mutta summa kerättäisiin takaisin korkeampina maksuina vuosina 2020–2023. Näin palkan verokiila pienenisi ja kilpailukyky paranisi.

SAK:n ehdotus on kannatettava. Emu-puskurien hyödyntäminen olisi huomattavasti lomarahojen leikkaamista parempi keino talouden tasapainottamiseen, sillä se ei leikkaisi elintärkeää kotimaista ostovoimaa. Ostovoimastahan varsinkin yksityisten palvelualojen työllisyys on täysin riippuvaista.

SAK:n ehdotuksen hyviin puoliin kuuluu myös se, että se vaikuttaisi kilpailukykyyn ja talouteen jo ensi vuonna. Hallituksen pakkolakipaketin taas on suunniteltu tulevan voimaan vasta vuonna 2017. Sitä ennen ehtii vettä virrata Vantaan joessa aika paljon.

EERO HEINÄLUOMA
kansanedustaja (sd.)
eero.heinaluoma@eduskunta.fi

TOIVANEN

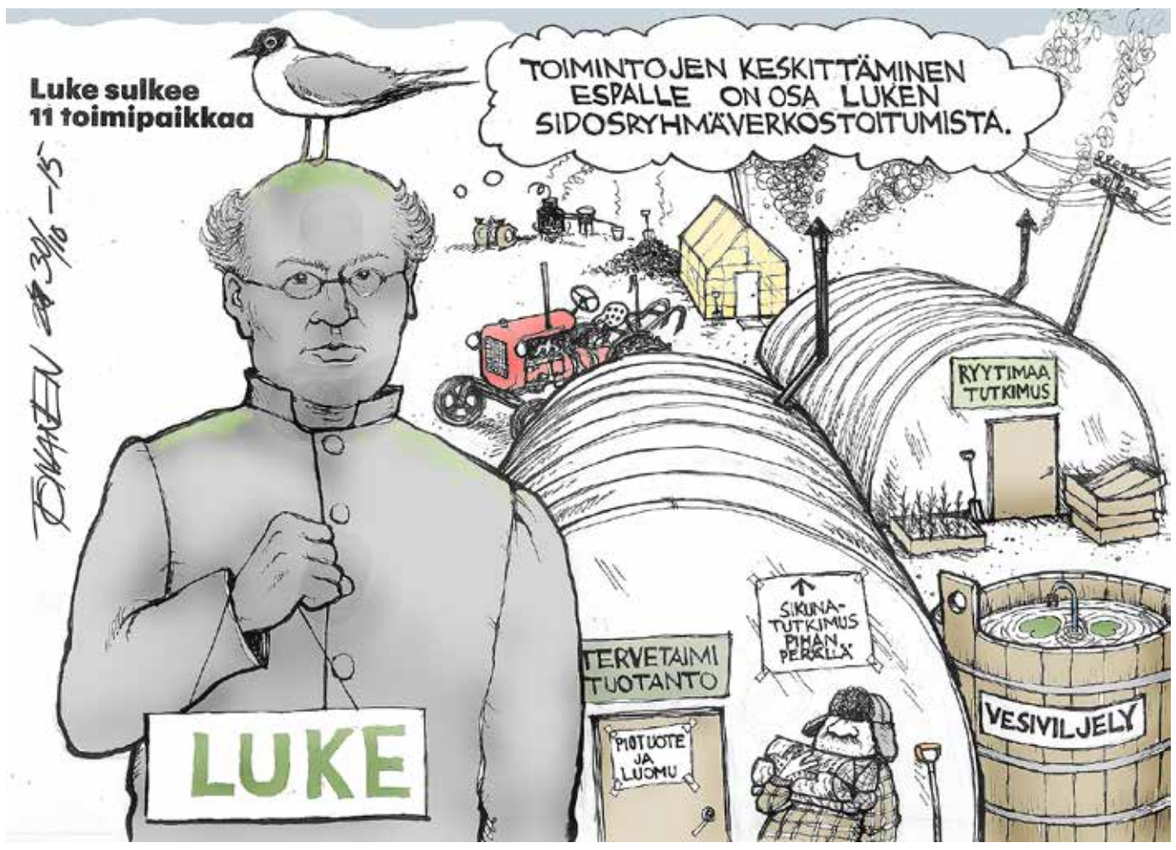

LEHTIKATSAUS

Elintavoilla lisää työvuosia

Etelä-Suomen Sanomat on tyytyväinen, että hyvät elintavat ovat THL:n tutkimuksen mukaan tuoneet lisää työvuosia.

”Varsinkin yli 55-vuotiaat miehet kokevat nyt työkykynsä entistä paremmaksi, mikä on todella hyvä uutinen. Tästä kertoo sekin, että reilussa vuosikymmenessä 55 vuotta täyttäneiden työllisyysaste on noussut kymmenen prosenttiyksikköä.

Tämä myönteinen kehitys näkyy myös eläketilastoissa. Suomalaiset jäävät entistä harvemmin eläkkeelle työkyvyttömyyden tai sairauden takia.”

”Myös eläkkeellesiirtymisikä nousi viime vuonna, mitä eläkeasiantuntijat pitävät merkittävänä muutoksena.”

Lihaa ei pidä hylätä

Ilta-Sanomat muistuttaa, ettei punaista lihaa tarvitse kokonaan hylätä.

”Punaista lihaa sisältävien tuotteiden päätyminen maailman terveysjärjestön WHO:n syöpävaaralistalle on johtanut vilkkaaseen keskusteluun, jossa metsä ei tahdo erottua puilta.

Kukaan ei väitä, että liharuoka pitäisi vaarallisuutensa vuoksi hylätä tykkänään. Sen sijaan koossa alkaa olla aineistoa, jonka pohjalta voidaan päätellä, että ylenmääräinen lihansyönti voi altistaa syöpäsairauksille.

Terveystietoinen voi siis vastakin syödä lihaa joskus, mutta ei aina. Useimmat suomalaiset syövätkin lihaa harvemmin kuin aina, mutta useat näistä useimmista useammin kuin joskus.”

Postinkin on sopeuduttava

Helsingin Sanomien mukaan Postin on sopeuduttava muutokseen.

”Postin työehtosopimusta yritettiin muuttaa joustavammaksi vuosi sitten. Joulupostin häiriöiden pelossa sopimusta päädyttiin jatkamaan ilman rakenteellisia muutoksia.

Postin viime vuoden liiketulos oli plussalla, mutta sen kannattavuus oli heikko. Ei ole tästä maailmasta olettaa, että kannattavuuden ongelmat voidaan paikata muiden pussista.

Yhtiön on sovittauduttava itse kilpailun maailmaan, ja vastuu muutoksesta kuuluu myös työntekijöille.

PÄÄTOIMITTAJALTA

Metsän tasavallan on pidettävä yhtä

Runsaat 80 vuotta sitten metsänomistajien kirosana oli niin sanottu puukehä. Se tarkoitti, että metsäyhtiöt olivat ”savujaolla” jakaneet talot ja metsänomistaja sai puistaan vain yhden tarjouksen.

Pitäjät ja kylät oli jaettu etupiireiksi. Kartellit pitivät raakapuukustannukset kurissa. Metsänomistajat jäivät ilman kohtuullista korvausta.

Simonkadulla kehitettiin hätään ratkaisu. MTK perusti 1934 Metsäliiton ja teki siitä vahvan. Se oli talonpoikaisten metsänomistajien liitto teollisuuden kartelleja vastaan.

Samat herrat hallitsivat pitkään molempia. Joskus MTK:n johtoa jopa moitittiin siitä, että se oli enemmän Metsäliiton kuin MTK:n asialla.

Metsäliitto-päätös oli historiallinen. Ajan kanssa puukehä murtui. Metsäraha lähti kasvuun, Suomesta tuli ”metsän tasavalta”, kuten historioitsija Kai Häggman on todennut.

Historiallisesta ratkaisusta on kuljettu pitkä matka.

Metsäliitto on yksi Suomen merkittävimpiä yhtiöitä. Se toteuttaa paraikaa Äänekoskella 1,2 miljardin investointia, joka on Suomen metsäteollisuuden historian suurin. Se luo paljon vaurautta koko metsäalalle.

Samaan aikaan Metsäliitto on ilmoittanut, että metsänhoitoyhdistysten hallinnossa istuvilla – MTK:n metsäsiivellä – ei ole jatkossa asiaa osuuskunnan hallintoon.

Ukaasi toimii myös toisin päin: osuuskunnan luottamushenkilö ei saa istua yhdistysten johdossa. Hallintositeet pannaan poikki.

Kohtalon ivaa on, että paraikaa Metsäliitto istuu muiden metsäyhtiöiden kanssa käräjillä metsänomistajille aiheutuista kartellivahingoista.

Mitä on tapahtunut? Onko metsänomistajien osuuskunnasta tullut teollisuusyhtiö muiden joukossa?

Kysymys on aiheellinen.

Välillä näyttää, että Metsäliitto ajaa enemmän metsäteollisuuden yleistä kuin metsänomistajan erityistä etua.

Jotkut jopa väittävät, että Metsäliitto edustaa usein teollisuuden kovinta kantaa suhteessa metsänomistajiin. Esimerkiksi otetaan metsäverotus tai hakesähkön tuki.

Metsäliitossa on varmasti syytä itsekritiikkiin. Palkkajohtajien pitää kuunnella omistajia, ja luottamusmiesten on pidettävä herrat kurissa, vaikka menee hyvin.

Mutta myös muualla pitää nähdä, että ”metsän tasavalta” ei ole entisensä. Maailma on pysyvästi muuttunut.

Metsänhoitoyhdistykset ja Metsäliitto ovat yhä enemmän kilpailijoita. Mittelö on kovaa niin metsänhoitotöissä kuin puukaupassa. Tämä tietysti heijastuu suhteisiin.

Kumpikin tekee liiketoimintaa samoista lähtökohdista: turvatakseen metsänomistajille kestävästi hyvän puunhinnan. Kilvan keskellä tämä voi tosin joiltakin unohtua.

Myös kilpailulainsäädäntö on ankara. Jos tätä epäilee, kannattaa seurata Metsähallituksen ja metsäyhtiöiden kartellioikeudenkäyntiä.

Kilpailemisesta huolimatta metsänomistajien on tärkeää pitää myös yhtä.

Jos rivit rakoilevat, metsänomistajat ja pienyrittäjät ovat kuin lastut maailman markkinoiden myrskytuulissa. Järkevä yhteistyö on hyvä myös metsäyhtiöille, kun se kannustaa hoitamaan metsää.

Myös koko alan on pidettävä yhtä. Ilman keskinäistä luottamusta ei ole investointeja, ja ilman niitä ei ole metsärahan tuomaa hyvinvointia.

Jos metsätalous on kaikille osapuolille taloudellisesti palkitsevaa, Suomi voi olla vastakin ”metsän tasavalta”, jopa suurvalta.

MIKAEL PENTIKÄINEN
mikael.pentikainen@mt1.fi
@jmpentikainen

Maaseudulta löytyy osaamista

Tämän vuoden Maaseudun tulevaisuuden tekijä -kilpailun ykkössijalle ylsivät maaseutuyhteisöjen verkostoitumista internetissä jo vuosia vauhdittanut Nopola News Kyyjärveltä ja kansainvälisille markkinoille vahvasti tähyävä gini- ja viskitislaamo Kyrö Distellery Company Isostakyröstä. (MT 28.10)

Voittajat sekä kolme muuta finalistia ovat oiva näyte nykypäivän maaseudusta ja sen toimijoista. Suomesta löytyy monipuolista osaamista myös kaupunkien ulkopuolelta. Tämän varaan on hyvä rakentaa koko maan tulevaisuutta, jos yritysten edellytykset vain turvataan.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Päätoimittaja: Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt: Jussi Martikainen, Tiina Taipale
Julkaisija: Viestilehdet Oy
Jätä uutisvinkki: uutispaallikot@mt1.fi
Anna palautetta: toimitus@mt1.fi

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja. Se pitää maaseudun ja sen elinkeinojen puolta sekä huolehtii maaseudun henkisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista.